

ignem profecit, centum psalmos cantet. Si vero canes lambuerint talem vomitum, centum dies qui evomit pœniteat.

CAPITULUM LIV.

De Eucharistia inveterata per quinquaginta dies.

^a Omne sacrificium sordida vetustate perditum, igne comburendum est, et cinis juxta altare sepe-
liendus.

CAPITULUM LV.

De illis qui non bene custodierint corpus et sanguinem Domini.

^b Qui non bene custodierit sacrificium, et mus vel aliquod animal aliud comederit illud, quadraginta dies pœniteat. Qui autem perdiderit illud in ecclesia, aut pars ejus ceciderit, et non inventa fuerit, viginti dies pœniteat. Profundens aliquid super altare de calice, quando offertur, sex dies pœniteat; aut si abundantius, septem dies pœniteat. Qui autem perfundit calicem, dum solemnitas missæ celebratur, quadraginta dies pœniteat. Et qui acceperit sacrificium pollutus nocturno tempore, septem pœniteat. Diaconus obliviscens oblationem offerre, donec offeratur linteamen, quando recitantur nomina pausantium, similiter pœniteat. Qui negligentiam erga sacrificium fecerit, ut vermibus consumptum ad nihilum devenit, ^c tres quadragesimas in pane et aqua pœniteat. Si integrum inventum fuerit, in eo vermis comburatur, et cinis sub altari condatur.

CAPITULUM LVI.

De eadem re.

^d Si ceciderit sacrificium de manibus offerentis terra tenus, et non inveniat, omne quodcumque inventum fuerit in loco in quo ceciderit, comburatur; et cinis, ut supra, abscondatur; et cui acciderat, ille medium annum pœniteat. Si vero sacrificium inventum fuerit, locus scopis mundetur, ut supra, com-

^a Ivo, p. II, c. 59; ex concilio Arelatensi III, c. 5.

^b Ivo p. II, c. 60; de Consecrat. dist. 2, c. Qui bene non.

^c Gregorii III Judicia, c. 28.

^d Ivo, p. II, c. 60.

^e Gregorii III Judicia, c. 28.

buratur: et cinis, ut supra, recondatur, et sacerdos viginti dies pœniteat.

CAPITULUM LVII.

De eadem re.

Si quis Eucharistiam negligentia causa perdiderit, unum annum pœniteat, vel tres quadragesimas, seu quadraginta dies. Si sacrificium in terra perdiderit, negligentia causa, quadraginta psalmos cantet. Qui neglexerit sacrificium, ut vermes in eo sint, et colore non habeat saporemque, viginti vel triginta vel quadraginta dies pœniteat.

CAPITULUM LVIII.

Ut nullus injustas mensuras, et pondera injusta, lucra causa dare præsumat.

^f Ut mensuræ et pondera justa fiant, sicut in divinis legibus sancitum est; ergo statuimus ab omnibus hoc observandum. Et si quis justas mensuras et justa pondera lucra causa mutare præsumperit, in pane et aqua viginti dies pœniteat.

CAPITULUM LIX.

De matre quæ infantem suum juxta ignem posuerit, et sua negligentia mortuus est.

^g Mater, si juxta focum infantem suum posuerit, homo aquam in caldarium miserit, et ebullita aqua infans superflusus mortuus fuerit, pro negligentia mater pœniteat: et ille homo securus sit.

CAPITULUM LX.

De viris ordinatis, quorum peccata occulta sunt.

^h De viris ordinatis, quorum peccata occulta nec manifeste ab aliquo argui possunt, si salubriter compuncti pro peccatis confessionem episcopo sive presbytero occulte faciunt, bonum mihi videtur ut secundum id quod decretum fuerit ab episcopo vel presbytero, pœnitentiam agant non tepide, nec tarde, sed ferventer et sollicite; ac sic se veniam peccatorum a Domino percepturos, et gradum se retenturos confidant.

^f Capitulare Aquisgranense, c. 74; conc. Arelat. VI, c. 14; conc. Turon. III, c. 45.

^g Conc. Triburiense tempore Formosi papæ, c. 37.

^h Pœnit. Rab., c. 1. Vid. Isidor. Hispal., ep. ad Massonem episc.

CAPITULA PATRIBUS CONCILII HERUDFORDIÆ OBLATA A THEODORO PRÆSIDENTE,

Collata cum tribus codicibus mss. Historiæ Anglorum Ven. Bedæ.

Quibus, inquit Theodorus, statim protulisse eundem D librum canonum, et ex eodem libro decem capitula, quæ per loca notaveram: quia maxime nobis necessaria sciebam, illis coram ostendi, et ut hæc diligentius ab omnibus susciperentur, rogavi.

I. De Pascha

^a Ut sanctum diem Paschæ in commune omnes

^a Conc. Arel. I, c. 4; decretum conc. Nicæni. Apud Euseb., lib. III de Vita Constantini, cap. 48; Athanas.,

servemus Dominica post decimam quartam lunam primi mensis.

II. De episcopis

^b Ut nullus episcoporum parochiam alterius invadat, sed contentus sit gubernatione creditæ sibi plebis.

de Synodis; Theodoret., I. I Hist., c. 8; Vid. can. sub nomine apost. 7.

^b Conc. Antioch., c. 3

III. De monasteriis.

^a Ut quæque monasteria Deo consecrata nulli episcoporum liceat ea in aliquo inquietare, nec quidquam de eorum rebus violenter abstrahere.

IV. De monachis.

^b Ut monachi ^c non migrent de loco ad locum, hoc est, de monasterio ad monasterium, nisi per diuisionem proprii abbatis, sed in ea permaneant obedientia, quam tempore suæ conversionis promiserunt.

V. De clericis.

^d Ut nullus clericorum relinquens proprium episcopum, passim quolibet discurrat: neque alicubi veniens absque commendatitiis litteris sui præsulis suscipiatur. Quod si semel susceptus est, et noluit invitatus redire, et susceptor, et is qui susceptus est excommunicationi subiacetur.

VI. De episcopis et clericis peregrinis.

^e Ut episcopi atque clerici peregrini contenti sint hospitalitatis munere oblato, nullique eorum liceat ullum officium sacerdotale absque permissu episcopi in cuius parochia esse cognoscitur, agere

VII. De synodis.

^f Ut bis in anno synodus congregetur: sed quia diversæ causæ impediunt, placuit omnibus in commune, ut Kalendis Augusti in loco qui appellatur Cloufshooth semel in anno congregetur.

VIII. De episcoporum primatu.

^g Ut nullus episcoporum se præferat alteri per am-

A bitionem: omnes agnoscant tempus et ordinem consecrationis suæ.

IX. De episcoporum numero.

^h In commune tractatum est ut plures episcopi crescente numero fidelium augerentur; sed de hac re ad præsens silemus.

X. De conjugio.

ⁱ Pro conjugiiis, ut nulli liceat nisi legitimum habere connubium. Nullus incestum faciat. Nullus conjugem propriam, nisi, ut sanctum Evangelium docet, fornicationis causa relinquat. Quod si quisquam propriam expulerit conjugem legitimo sibi matrimonio conjunctam, si Christianus esse recte voluerit, nulli alteri copuletur; sed ita permaneat, aut propriæ reconcilietur uxori.

B His itaque capitulis, ut persequitur Theodorus, in commune tractatis ac diffinitis, ut nullum deinceps ab aliquo nostrum oriatur contentionis scandalum, aut alia præ aliis divulgarentur, placuit ut quæque diffinita sunt, unusquisque nostrum manus propriæ subscriptione confirmaret. Quam sententiam diffinitionis Titillo notario scribendam dictavi. Actum in mense et indictione suprascriptis. Quisquis igitur contra hanc sententiam juxta decreta canonum, nostra etiam consensione ac subscriptione manus nostræ confirmatam quoquo modo venire eamque infringere tentaverit, noverit se ab omni officio sacerdotali et nostra societate separandum. Divina vos gratia in unitate sanctæ Ecclesiæ suæ viventes custodiat incolumes.

C c. 5; cod. Eccles. Afric., c. 71; conc. Toletanum I, c. 12; conc. Andegavense, c. 1; conc. Epaonense, c. 6; conc. Valent., c. 5; conc. Tolet. II, c. 2.

^e Synodus S. Patricii, c. 30. Citat. Capitul. I, vi, c. 86.

^f Conc. Nicænum, c. 5, et plures alii canones ex conc. Nicæno.

^g Concil. Milevit. II, c. 13, 14; in integro codice Ecclesiæ Africanæ, c. 86; ex conc. Afric., c. 53; conc. Carth., n. 19, sub Aurelio episcopo; conc. Agathense, c. 23.

^h Conc. Carth. II, c. 5.

ⁱ Conc. Milevit., c. 17; Innocent. I ep. ad Exuperium episcopum, c. 6. — Citat. lib. VI Capitul., c. 87.

^a Conc. Ilerd., c. 3.

^b Concil. Chalced., c. 4; conc. Andegavense, c. 8; conc. Veneticum, c. 6; conc. Agathense, c. 27, 38; conc. Aurel. I, c. 19; conc. Turon. II, c. 15.

^c Hic vulgo legitur in editis *Ut episcopi monachi*. Quod rectius abest a duobus codicibus optimis bibliothecæ Thuanæ, et ab altero antiquissimo quem vir doctissimus Chiffletius S. J. mecum communicavit, atque etiam ab excerptis Egberti Ebor. arch. cap. 66, ubi sic: *Theodorus dicit: Monachi non migrent de loco*, etc. Etenim alioquin, hoc capitulum cum nullo canone cujusquam synodi præcedentis consisteret.

^d Conc. Arelat. I, c. 21; conc. Nicænum, c. 15, 16; conc. Antiochenum, c. 3; conc. Laodic., c. 44, 42; can. sub nomine apost. 14; conc. Carth. IV, D

ALIA CAPITULA COLLECTA EX FRAGMENTIS.

Fragmenta ex capitulis a rev. D. Luca Acherio editis in Spicilegii tomo IX.

Hic prætermittuntur quæ supra notata sunt ad Pœnitentiale Theodori.

CAP. VI.

^a Qui bis baptizati sunt ignorantes, non indigent pœnitentia, nisi quod secundum canones non possunt ordinari, nisi pro magna necessitate. Qui vero non ignorant, quasi iterum Christum crucifixerunt, pœniteant septem annis, quarta feria, et sexta feria, et tribus quadragesimis.

^a Burch., I, IV, c. 51; Ivo, p. I, c. 145; Gr. de Cons., dist. 4, c. Quibus.

EX CAP. VII.

^b Qui operantur in die Dominico, Græci prima vice arguunt, secunda tollunt aliquid, tertia vice tertiam partem de rebus, et vapulant, vel septem diebus pœniteant.

EX CAP. IX.

Ecclesiam licet ponere in alio loco si necesse sit,

^b Vid. notas ad Pœnit. Th., de opere quod interdicitur.